

RAPORT Z WIZYTACJI

(powtórna ocena programowa - profil praktyczny)

dokonanej w dniu 16 lutego 2018 na kierunku „architektura” prowadzonym w ramach obszaru nauk technicznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym realizowanym w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Architektury Wyższej Szkoły Sztuki i Projektowania w Łodzi.

Przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

Przewodniczący: dr hab. inż. Janusz Uriasz, członek PKA

członkowie: dr hab. inż. arch. Jerzy Uścińowicz, ekspert PKA

Część I: Zarzuty wymienione w Uchwale Nr 578/2016 Prezydium PKA z dnia 6 października 2016.

1. Program studiów nie gwarantuje osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, a także nie umożliwia studentom wyboru przedmiotów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby tych punktów. Przedmiot matematyka jest realizowany w wymiarze niezapewniającym możliwości osiągnięcia zakładanych dla tego przedmiotu efektów kształcenia.
2. Brak jednoznacznie sformułowanej, długofalowej polityki kadrowej – niestabilność kadry dydaktycznej wpływa niekorzystnie na jakość procesu kształcenia. Powyższy zarzut znalazł potwierdzenie w przypadku minimum kadrowego, którego skład od czasu wizytacji Zespołu Oceniającego PKA uległ zmianie (według bazy POL-on wymieniono jedną osobę w grupie doktorów).
3. Niedostateczne wsparcie studentów w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy, w tym wadliwie funkcjonujący system pomocy materialnej. W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia przedstawiła działania naprawcze, które zamierza podjąć, a których skutki powinny zostać zweryfikowane podczas kolejnej oceny programowej.
4. Funkcjonowania i efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Uczelnia opisała szereg działań, jakie zamierza podjąć, aby system ten mógł działać kompleksowo i skutecznie. Wyniki tych działań zostaną ocenione podczas kolejnej wizytacji związanej z oceną programową kierunku „architektura”.

Część II: Ocena efektów działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zastrzeżeń i zarzutów wymienionych w części I – należy przedstawić podjęte przez jednostkę działania naprawcze oraz ocenić ich skuteczność

Zarzut 1. Działania naprawcze

Uczelnia w ramach działań naprawczych wprowadziła zmiany w programie kształcenia, które zostały przyjęte uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Sztuki i Projektowania w Łodzi: uchwała nr

6/4 (AU) Senatu VI Kadencji WSSiP w Łodzi z dnia 31.05.2017 r. w sprawie: zatwierdzenia Programu kształcenia dla kierunku studiów architektura – pierwszego stopnia o profilu praktycznym, przy formalnym przejściu na uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) i obszarowe charakterystyki drugiego stopnia PRK, oraz przy ustaleniu określonych zmian w Programie studiów.

Uczelnia zatwierdziła dla kierunku „architektura” nowy program kształcenia. Jest to program studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Program studiów obejmuje 254 ECTS i 2865 godzin kontaktowych na studiach stacjonarnych oraz 1659 na studiach niestacjonarnych. Jednocześnie zmiany objęły korektę odniesienia kierunkowych efektów kształcenia polegającą na ich powiązaniu z PRK. Efekty kształcenia odniesiono do uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia, obszarowych charakterystyk drugiego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji obejmujących kompetencje inżynierskie. Wprowadzone zmiany w programie kształcenia doprowadziły do jego pełnego dostosowania do obowiązujących standardów kształcenia dla kierunku „architektura”. Usunięto niedobór w zakresie wymiaru godzin dydaktycznych przedmiotu „Matematyka”. Aktualnie wymiar spełnia wymagania standardu i wynosi 45 godzin.

W programie kształcenia uwzględniono przedmioty z obszaru sztuki, dziedziny - sztuki plastyczne, dyscypliny-sztuki projektowe, nadając im jednak kategorię przedmiotów fakultatywnych do wyboru. W ten sposób zapewniono studentom możliwość niezbędnego wyboru modułów kształcenia (104 ECTS) powyżej wymaganych 30% ECTS ogólnej liczby punktów do wyboru.

Program kształcenia, w tym udział zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu został uaktualniony. Realizacja programu gwarantuje osiągnięcie efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich.

Nowym rozwiązaniem zastosowanym przez Wydział jest ujednolicenie części programu kształcenia na kierunku „architektura” z kierunkiem „architektura wnętrz”. Utworzono w ten sposób kierunki częściowo równoległe. Zainteresowani studenci, przy zwiększonym nakładzie pracy, mogą uzyskać dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia kierunku „architektura” oraz licencjat kierunku „architektura wnętrz”.

Zmiany w przyjętym programie kształcenia zostały pozytywnie zaopiniowane przez samorząd studencki: uchwała z dnia 30.05.2017 r. Zarządu Samorządu Studenckiego WSSiP, w Łodzi w sprawie przyjęcia zmian w programie studiów, w tym w planie studiów na kierunku „architektura” w WSSiP w Łodzi.

W trakcie wizytacji Zespół Oceniający odbył spotkania ze studentami kierunku, nauczycielami akademickimi, władzami Wydziału i Uczelni. Zespół Oceniający zapoznał się z pracami studentów (prace dyplomowe, prace przejściowe, prace projektowe), które obrazują osiąganie efektów kształcenia poprzez realizację oferowanego programu kształcenia.

Przedstawione przez Jednostkę materiały, wnioski z dyskusji z interesariuszami wewnętrznymi pozwalają stwierdzić, iż **uchybenia w zakresie zarzutu 1 zostały usunięte.**

Zarzut 2: Działania naprawcze:

Działania Uczelni w zakresie polityki kadrowej skupiają się na zapewnieniu posiadania niezbędnego minimum kadrowego dla kierunku oraz właściwej obsady zajęć.

Uczelnia wskazuje, iż obecne uwarunkowania nie pozwalają jej kształtować jednoznacznie długofalowej polityki kadrowej ze względu na częste zmiany w kadrze kierunku będące poza jej wpływem. Mimo to Uczelnia jest zdolna zapewniać i zapewnia niezbędne minimum kadrowe dla kierunku. Do minimum kadrowego na kierunku „architektura” Jednostka zgłosiła 9 nauczycieli akademickich, w tym 2 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 7 nauczycieli ze stopniem naukowym doktora.

Zgodnie § 12.1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z dnia 30 września 2016 r., poz. 1596), minimum kadrowe – w przypadku studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów o profilu praktycznym – stanowi co najmniej 1 samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej 5 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Z przedstawionych przez Uczelnię dokumentów wynika, że spośród przedstawionych do minimum osób: 5 nauczycieli (1 profesor i 4 doktorów) reprezentuje obszar i dziedzinę nauk technicznych i dyscypliny: architektura i urbanistyka (1 profesor i 2 doktorów) lub budownictwo (2 doktorów), 3 nauczycieli (1 profesor i 2 doktorów) reprezentuje obszar sztuki i dziedzinę sztuki plastyczne oraz dyscypliny sztuki projektowe. Natomiast 1 nauczyciel akademicki reprezentuje obszar nauk humanistycznych, dziedzinę nauk humanistycznych i dyscyplinę nauki o sztuce.

Realizowany przez Jednostkę kierunek przyporządkowany jest do obszaru nauk technicznych, dziedziny nauk technicznych i dyscypliny architektura i urbanistyka. Jednak efekty kształcenia określone przez Jednostkę, sformułowane w standardach określonych dla kierunku Architektura, odnoszą się również do dyscypliny budownictwo.

Zgodnie z § 11. 1. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z dnia 30 września 2016r., poz. 1596) nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu praktycznym „jeżeli posiada doświadczenie zawodowe poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku”. Zatem do minimum kadrowego mogą być zaliczone osoby które posiadają takie doświadczenie.

Do tego minimum nie można zaliczyć 1 nauczyciela akademickiego, reprezentującego dyscyplinę z obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych i dyscypliny nauki o sztuce, gdyż nie posiada on, zapewniającego realizację programu studiów, dorobku naukowego lub artystycznego w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, z grupy jego przedmiotów kierunkowych.

Z tych powodów do minimum kadrowego zaliczono 8 zgłoszonych przez Jednostkę nauczycieli tj. 2 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora. Spełniają oni wymagania dotyczące minimalnej liczby godzin dydaktycznych i kwalifikacji nauczycieli akademickich zaliczanych do tego minimum.

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów, w przypadku studiów I stopnia wynosi: 8 nauczycieli na 27 studentów (liczba studentów na dzień 6.11.2017 r.), tj. 1:3,4. Warunki określone w ww. Rozporządzeniu są

zatem spełnione z bardzo dużym naddatkiem (w odniesieniu do obowiązujących przepisów wynoszą one 1:60).

Wszyscy nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum, posiadają doświadczenie zawodowe uzyskane poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Realizują oni prace naukowe i twórcze-projektowe z reprezentowanych dyscyplin. Ich wyniki, stanowią podstawę do zakwalifikowania ich dorobku, jako znaczącego.

Duża część nauczycieli posiada uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej oraz dobre doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, co w przypadku kształcenia na kierunku „architektura” jest niezbędnym elementem kształcenia na kierunku o profilu praktycznym. Działalność ta, choć rzadko jest łączona z działalnością naukową, stanowi znaczącą podstawę do rozwoju twórczego, projektowego kadry akademickiej na wydziałach architektury. Niewątpliwie należy zadbać o większą aplikacyjność dorobku twórczego nauczycieli i jego wykorzystanie do ekspozycji jego innowacyjnego charakteru w zakresie projektowania architektury. Związek nauki i twórczości projektowej jest bowiem w dyscyplinie naukowej podstawowa.

Zespół Oceniający przyjął wyjaśnienia dotyczące polityki kadrowej. Pewna niestabilność kadry wynikała z przyczyn losowych oraz decyzji osobistych nauczycieli (odejście za porozumieniem stron). Nastąpiła pewna stabilizacja minimum kadrowego kierunku poprzez oparcie się na pracownikach zatrudnianych w Uczelni, jako podstawowym (I) miejscu pracy. Podjęto działania zmierzające do przeprowadzenia przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni przewodów doktorskich i habilitacyjnych w innych uczelniach, a także inicjatywę wspierania osób zatrudnionych w Uczelni przy podejmowaniu przez nich studiów doktoranckich.

Zespół Oceniający stwierdza, iż uchybienia w zakresie zarzutu 2 zostały usunięte.

Zarzut 3: Działania naprawcze:

W uczelni podjęto skuteczne działania naprawcze w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy i wzmocniono dotychczasowe tzw. „dobre praktyki”. Dają one zamierzone rezultaty w procesie kształcenia, szczególnie praktycznego, co jest zgodne ze statusem kierunku i jego profilem.

1. Praktyki zawodowe – wizytacja potwierdziła, że uczelnia ma podpisane umowy z zakładami pracy / pracownikami i instytucjami administracji samorządowej, które przyjmują studentów na praktyki objęte programem studiów.
2. Powołany jest opiekun praktyk, który weryfikuje prawidłowość ich przeprowadzenia. Z merytorycznego i formalnego punktu widzenia jest ono prawidłowe.
3. Jednym z elementów wsparcia kształcenia studentów jest prowadzenie zajęć w formule przedmiotów fakultatywnych, na wzór szkoły Bauhausu – integralnego kształcenia w obszarze nauk technicznych i sztuki. Zajęcia są prowadzone bez dodatkowych opłat i są produktywne. Rozwijają interdyscyplinarny status architektury.
4. Elementem wsparcia kształcenia są także dodatkowe zadania w formule tzw. „predyplomów”, stanowiące wprowadzenie w problematykę dyplomu, który następnie realizowany jest już w bezpośredniej pracy z promotorem
5. W uczelni umożliwiono dostęp do infrastruktury dydaktycznej i naukowo-twórczej poza zajęciami objętymi programem studiów i poza godzinami zajęć. Daje to możliwość

kształtowania indywidualnych zainteresowań studentów i ich specjalizacji w określonych kategoriach architektury i w problematyce, którą one obejmują. Czynione jest to w powiązaniu z innymi dyscyplinami sztuk projektowych. Studenci mogą też pracować bez ograniczeń w pracowniach uczelnianych.

6. Dobrą praktyką jest dostępność nauczycieli akademickich, zarówno na terenie uczelni, jak też w pracowniach projektowych. Jak wskazały przeprowadzone wywiady ze studentami, oceniają oni tę formę pracy i konsultacji za bardzo produktywną. Studenci też wysoko oceniają formułę wizytacji firm budowlanych i pracowni projektowych, poza praktykami studenckimi.
7. Studenci mają kontakt z nauczycielami akademickimi, zarówno drogą mailową, jak i telefoniczną. Potwierdziły to rozmowy ze studentami i nauczycielami.
8. W zakresie oceny dotychczasowej bazy socjalnej należy stwierdzić, że uczelnia nie ma bufetu, dającego możliwość pożywienia się w dniu zajęć. Podpisana jest umowa z domem akademickim, dającym możliwość zamieszkania studentów.
9. W zakresie rozbudowania zainteresowań specjalistycznych bądź ogólnorozwojowych, dobrą praktyką jest możliwość studiowania równoległego, na kierunku innym niż „architektura”. To również produktywna forma kształcenia, dająca studentom poczucie integracji sztuki i nauki. W studiowaniu tym wprowadzono ulgi finansowe.
10. Zagwarantowano też możliwość realizacji indywidualnego toku studiów, według szczegółowego, indywidualnego programu kształcenia.
11. Wprowadzono otwarty system rejestracji i upublicznienia opinii absolwentów na stronie internetowej pt.: „Moja kariera”.

Zespół Oceniający stwierdza, iż uchybienia w zakresie zarzutu 3 zostały usunięte.

Zarzut 4: Działania naprawcze:

Uczelnia podjęła szereg działań naprawczych dotyczących funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obejmujących:

- zarządzeniem Rektora nr 2/2017 z 27 lutego 2017 wprowadzono jednolity system zapewniania jakości kształcenia obowiązujący na wszystkich wydziałach Uczelni,
- określono działania systemu służące zapewnieniu jakości kształcenia,
- uwzględniono w działaniu WSZJK ocenę osiągnięcia przez studentów kierunkowych efektów kształcenia,
- uwzględniono w działaniu WSZJK ocenę nauczycieli akademickich,
- uwzględniono w działaniu WSZJK ocenę realizacji efektów kształcenia,
- uwzględniono w działaniu WSZJK analizę zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
- uwzględniono w działaniu WSZJK analizę monitoringu karier zawodowych absolwentów kierunku.

Zespół Oceniający stwierdza, że Uczelnia podjęła działania na rzecz poprawy funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. System został wdrożony i w tym zakresie uchybienia zostały usunięte. Zespół oceniający zapoznał się z nowymi dowodami funkcjonowania systemu w postaci raportów. Stopień funkcjonalności proceduralnej systemu nie jest duży ze względu na ograniczone zasoby osobowe Uczelni oraz małą liczbę studentów i absolwentów. Efektywność działania systemu musi być sukcesywnie ewaluowana, przy czym po upływie roku od przyjętych zmian, obiektywna ocena skuteczności działania WSZJK nie jest możliwa.

Zespół Oceniający stwierdza, iż uchybienia w zakresie zarzutu 4 zostały częściowo usunięte. Wewnątrz System Zapewnienia Jakości Kształcenia oceniono na poziomie zadowolająco. Skuteczność zmian działania WSZJK powinna być okresowo ewaluowana.

Część III: Informacje o pozostałych zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, jakie zaistniały w okresie między przeprowadzeniem przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej uchwałą wymienioną w części I, a otrzymaniem zawiadomienia o powtórnej ocenie jakości kształcenia oraz ocena zasadności i skutków ich wprowadzenia

Uczelnia doskonalą swą infrastrukturę dydaktyczną. Uczelnia posiada infrastrukturę zapewniającą w dobrym stopniu osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia. Infrastruktura obejmuje pomieszczenia audytoryjne, laboratoryjne oraz szereg pracowni np. lakiernia, pracownia biżuterii i sztuki przedmiotu, modelarnia, analizy i budowy formy, projektowania ubiorów, budownictwa i konstrukcji, fotograficzną. Studenci posiadają dostęp do pomieszczeń, zwłaszcza pracowni, również poza godzinami zajęć. Uczelnia posiada własną bibliotekę wyposażoną w niezbędną literaturę przedmiotu. Biblioteka prenumeruje czasopisma branżowe z zakresu architektury. Biblioteka posiada porozumienia o wzajemnym udostępnianiu zasobów z bibliotekami innych uczelni miasta Łódź. Uczelnia posiada podpisane porozumienia na realizację praktyk zawodowych studentów kierunku z firmami otoczenia społeczno-gospodarczego (głównie są to biura i pracownie architektoniczne), których infrastruktura sprzyja osiąganiu praktycznych efektów kształcenia. W wielu przypadkach są to pracownie prowadzone przez nauczycieli-architektów z uczelni.

Część IV: Podsumowanie – zawierające wnioski dotyczące skuteczności i kompleksowości wprowadzonych zmian

Przeprowadzona ocena programowa kierunku „architektura” w dniach 10-11 grudnia 2015 wykazała uchybienia w zakresie prowadzonego kształcenia. Polska Komisja Akredytacyjna wydała ocenę warunkową jakości tego kształcenia wyrażoną uchwałą nr 578/2016 Prezydium PKA z dnia 6 października 2016. Uczelnia uznając zastrzeżenia wskazane w uchwale opracowała i wdrożyła działania naprawcze. Ponowna ocena przeprowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną w dniu 16 lutego 2018 potwierdziła przeprowadzenie skutecznych działań naprawczych. Najważniejszym z nich było dokonanie zmian w programie kształcenia prowadzących do pełnego wypełnienia obowiązujących standardów kształcenia dla kierunku „architektura”.

1. Ogólna ocena spełnienia kryteriów powtórnej oceny programowej

Kryterium¹	Ocena stopnia spełnienia kryterium uzasadniająca wydanie oceny warunkowej² Zadowalająca/ Częściowa	Ocena stopnia spełnienia kryterium po powtórnej ocenie programowej² Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	Znacząco	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Znacząco	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Znacząco	Zadowalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Znacząco	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Znacząco	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	Częściowo	W pełni

¹ Należy podać ocenę stopnia spełnienia jedynie tych kryteriów, które uzasadniały wydanie oceny warunkowej.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.